

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Zory Šmolkové, ve věci žalobce **PEGATRON Czech s. r. o.** se sídlem Ostrava, Na Rovince 862, zastoupeného JUDr. Richardem Mencnerem, advokátem se sídlem Ostrava, Milíčova 12, proti žalovanému **Generálnímu ředitelství cel** se sídlem Praha 4, Budějovická 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 8.3.2017 č. j. 15722/2017-900000-304.5, ve věci úroku z prodlení,

takto:

I. Rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 8.3.2017 č. j. 15722/2017-900000-304.5 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15.342,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Richarda Mencnera, advokáta se sídlem Ostrava, Milíčova 12.

Odůvodnění:

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo k odvolání žalobce změněno a doplněno rozhodnutí

správního orgánu I. stupně ze dne 21.7.2016 č. j. 87799/2016-570000-41, jímž byl žalobci doměřen úrok z prodlení ve výši 112.176.417,- Kč. Žalovaný v napadeném rozhodnutí změnil mimo jiné dobu prodlení a s tím spojenou výši úroku z prodlení.

Žalobce namítá, že:

- 1) napadené rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť platební výměr Celního úřadu Ostrava ze dne 21.5.2010, č. j. 8021-10/10-146300-021, označovaný jako podkladová platební povinnost, byl fakticky zrušen rozhodnutím Generálního ředitelství cel ze dne 14.12.2015, č. j. 29490-4/2015-900000-304.5, které sice po formální stránce deklaruje toliko „změnu“ celého výroku platebního výměru č. j. 8021-10/10-146300-021, po stránce obsahové i faktické se však dle žalobce jedná o úplné zrušení prvostupňového rozhodnutí a jeho nahrazení rozhodnutím novým, byť ve stejné výši platební povinnosti a ohledně totožných dovozů zboží, neboť napadené rozhodnutí odvolacího orgánu spočívá na zcela novém základě nesouvisejícím s předešlým celním řízením. Z toho dle žalobce vyplývá, že nelze předepsat úrok z prodlení za období odpovídající existenci zrušeného rozhodnutí, když úrok je příslušenstvím daně vymezené řádným rozhodnutím o platební povinnosti. Žalobce má tedy za to, že ve vztahu k období, za které jsou úroky z prodlení vyměřovány, uplynula lhůta pro stanovení daně dle ust. § 148 d. ř.;
- 2) napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť správní orgán nesprávně posoudil dobu trvání odkladného účinku žaloby v řízení sp. zn. 22 Af 99/2010. Žalobce uvádí, že soudní řízení pod sp. zn. 22 Af 99/2010 trvalo ode dne 1.11.2010 do dne 21.5.2015, tj. do doručení rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o zamítnutí kasační stížnosti celního orgánu proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27.1.2015 a po stejnou dobu trvaly odkladné účinky žaloby ve vztahu k původnímu platebnímu výměru. Dle žalobce je-li rozhodnutím soudu žalobě přiznán odkladný účinek, z povahy věci nastupuje odkladný účinek spolu se vznikem předmětné žaloby, tzn. od počátku řízení o žalobě. Také je dle žalobce nesprávný názor žalovaného, že řízení o správní žalobě trvalo pouze do dne 27.1.2015, když pro posouzení délky trvání odkladného účinku žaloby není rozhodné datum právní moci konečného rozhodnutí o žalobě, nýbrž kterého dne nejdříve mohla být právní moc rozhodnutí vyznačena, tzn. v posuzovaném případě datum doručení rozhodnutí kasačního soudu, kterým byla zamítnuta kasační stížnost správního orgánu proti rozhodnutí soudu I. stupně, tj. 20.5.2015;
- 3) napadené rozhodnutí je nezákonné pro způsob, jakým posoudil soulad postupu celního orgánu I. stupně při vydání platebního výměru na úrok z prodlení se základními zásadami správy daní ve smyslu ust. § 5 a násl. d. ř. Dle žalobce předmětný platební výměr na úrok z prodlení představuje nepřiměřený postup správce daně, který vzhledem k probíhajícímu řízení o správní žalobě zatěžuje žalobce další významnou platební povinností, která sleduje osud sporného cla, a vzhledem k přetrvávajícímu zajištění jeho majetkem se nejedná o opatření v současné době nezbytné pro dosažení cíle správy daní. Se zřetelem ke všem okolnostem věci měl a mohl žalovaný vyčkat s případným vyměřením úroku z prodlení na výsledek řízení o správní žalobě žalobce ohledně podkladové platební povinnosti, k níž je úrok vyměřován a jejíž právní osud úrok sleduje.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby, přičemž odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a dodává, že odmítá tvrzení žalobce o tom, že by podkladová povinnost pro vydání platebního výměru na úrok z prodlení, tj. dodatečný platební výměr č. j. 8021-10/10-146300-021 ze dne 21.5.2010, byla zrušena vydaným rozhodnutím o odvolání č. j. 29490-4/2015-900000-304.5 ze dne 14.12.2015. Tento podkladový dodatečný platební výměr na clo byl totiž žalovaným postupem dle ust. § 116 odst. 1 písm. a) d. ř. v odvolacím řízení změněn, nikoli zrušen, jak tomu nesprávně podává žalobce. Předmět odvolacího řízení v nyní žalobou napadené věci byl vymezen napadeným rozhodnutím, tj. platebním výměrem na příslušenství cla – úrok z prodlení. Z tohoto důvodu námitky žalobce, které tento směřuje do a k průběhu řízení ve věci doměření dovozního cla, jsou nepřipadné, neboť se týkají předchozího již ukončeného daňového řízení, a to řízení na doměření dovozního cla, které je v současnosti v soudním přezkumu u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 Af 5/2016. Dotčený platební výměr na úrok z prodlení byl celním úřadem vydán poté, kdy byly splněny zákonné podmínky pro jeho vydání v návaznosti na pravomocné a vykonatelné rozhodnutí o doměření cla, které nebylo ve stanovené lhůtě žalobcem uhrazeno. Jedná se přitom o deklaratorní rozhodnutí, kdy volnost správní úvahy v tom, zda úrok z prodlení předepsat, či zda s jeho předepsáním správce cla počká až do doby vyřízení řízení o správní žalobě vedené proti dodatečnému platebnímu výměru na dovozní clo, jak požaduje žalobce, není nikterak přípustná, když povaha úroku z prodlení je taková, že sleduje osud cla, tedy v případě zrušení výměru či dovýměru cla zaniká ex lege též předpis úroku z prodlení. Současně žalovaný uvedl, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku správní žalobě má účinky ex nunc a nikoli ex tunc, což znamená, že je účinné až od svého vydání, od okamžiku právní moci příslušného usnesení o tomto, do okamžiku právní moci meritorního a konečného rozhodnutí krajského soudu. Proto bylo nutné určení doby prodlení s úhradou cla, které celní úřad nesprávně do svého rozhodnutí o úroku z prodlení vůči odvolateli zahrnul, v odvolacím řízení napravit s ohledem na počátek a konec doby, po kterou z výše uvedeného důvodu (přiznání odkladného účinku žalobě krajským soudem, který má svůj počátek i konec) prodlení s úhradou cla ve skutečnosti nemělo trvat.

Skutkový stav je mezi účastníky nesporný a je podepřen i obsahem správních spisů. Dne 1.11.2010 podal žalobce u Krajského soudu v Ostravě žalobu, kterou se domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 31.8.2010 č. j. 4417-2/2010-140100-21, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti dodatečnému platebnímu výměru Celního úřadu Ostrava ze dne 21.5.2010 č. j. 8021-10/10-146300-021, jímž byl žalobci vyměřen celní dluh v celkové částce 156.246.562,- Kč. Podáním podaným u soudu dne 13.12.2010 žalobce navrhl, aby byl žalobě přiznán odkladný účinek, a to s ohledem na výši vymáhané částky. Dne 21.12.2010 rozhodl krajský soud usnesením o přiznání odkladného účinku žalobě. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 27.12.2010. Po podání kasační stížnosti a zrušení rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě Nejvyšším správním soudem, opětovného rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě a zrušení jeho rozhodnutí Nejvyšším správním soudem a opětovného rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě, rozhodl Nejvyšší správní soud o zamítnutí kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě. Poslední rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nabylo právní moci dne 20.5.2015.

Dne 21.7.2016 Celní úřad pro Moravskoslezský kraj vydal platební výměr na úrok z prodlení č. j. 87799/2016-570000-41, kterým vyrozuměl žalobce o předpisu úroku z prodlení úhrady platební povinnosti vyměřené rozhodnutím č. j. 8021-10/10-146300-021 ze dne 21.5.2010 za dobu prodlení ode dne 3.9.2010, tj. po ukončení posečkání na základě rozhodnutí č. j. 8021-48/2010-146300-210 do dne 2.9.2015, tj. nejdéle za 5 let prodlení ve výši 112.176.471,- Kč.

Proti platebnímu výměru na úrok z prodlení podal žalobce odvolání o němž žalovaný rozhodl dne 8.3.2017 č. j. 15722/2017-900000-304.5, jak je shora uvedeno, s odůvodněním, že shledal důvody k tomu, aby napadené rozhodnutí bylo změněno, nikoli však zrušeno. Jako důvodnou shledal námitku žalobce, kterou tento směřoval do výše vyměřené částky úroku z prodlení, a to z toho důvodu, že napadeným rozhodnutím byl žalobci vyměřen úrok z prodlení i za dobu, kdy probíhalo u Krajského soudu v Ostravě řízení o správní žalobě pod sp. zn. 22 Af 99/2010 a žalobě byl přiznán odkladný účinek. Žalovaný ovšem nesouhlasil se žalobcem s vymezením a stanovením doby, po kterou přiznaný účinek žaloby trval. Dle žalovaného má přiznání odkladného účinku žalobě mimořádný a dočasný charakter a shledá-li soud, že za existence mimořádných okolností je třeba pozastavit stav věci, tak účinky takového usnesení soudu je nutno posuzovat od tohoto okamžiku do budoucna, nikoli zpětně. Dle žalovaného je rozhodnutí o přiznání odkladného účinku účinné od svého vydání, od okamžiku právní moci příslušného usnesení do právní moci meritorního (konečného) rozhodnutí krajského soudu. Dle žalovaného námitka žalobce o předčasnosti vydání napadeného rozhodnutí z důvodu probíhajícího řízení o správní žalobě nemá zákonnou oporu a jako taková nepředstavuje a netvoří žádnou překážku pro řízení ve věci předepsání příslušenství cla. Názor žalobce o uplynutí lhůty k vyměření úroku napadeným rozhodnutím žalovaný odmítl jako nesprávný, protože v případě napadeného rozhodnutí se jedná o deklaratorní rozhodnutí, kterým se ukládá povinnost uhradit úrok z prodlení, a kterým se fakticky pouze a jenom deklaruje existence ex lege již vzniklé fiskální povinnosti, kdy dle ust. § 282 ve spojení s ust. § 276 odst. 1 celního zákona v rozhodné době v takovémto případě nejde o vyměřovací lhůtu, na kterou by se vztahoval institut prekluze, nýbrž o fázi vymáhání resp. vybrání příslušenství cla, na který se vztahuje režim promlčení. Lhůtou pro vydání rozhodnutí pro předepsání příslušenství cla (úroku z prodlení) tak byla šestiletá lhůta dle ust. § 282 celního zákona v rozhodné době, nikoli tříletá lhůta dle ust. § 148 d. ř. Vedle toho žalovaný zřídil k nemovitostem odvolatele k zajištění cla a jeho příslušenství zástavní právo, kdy v případě tohoto úkonu se jedná o právně zcela významnou skutečnost, která založila běh objektivní lhůty 30 let pro vybrání a vymáhání nejenom cla, ale i jeho příslušenství. Žalovaný v postupu na straně správního orgánu I. stupně neshledal žalobcem namítaný rozpor se základními zásadami správy daní, naopak je přesvědčen o tom, že celní úřad vlastní pravomoc uplatňoval v rámci a v rozsahu pravomoci jemu zákonem svěřené, aniž by přitom byl jeho postup shledán postupem v rozporu či nad rámec zákona, či snad v rozporu se základními zásadami správy daní. Poukazuje-li žalobce v odvolání na neúměrnou finanční zátěž, kterou mu způsobilo napadené rozhodnutí, tak bylo plně v dispozici žalobce, aby toto vlastní tvrzení o finanční zátěži nejenom v odvolání prohlásil, ale také doložil a osvědčil, což však žalobce neučinil. Současně

žalovaný odkázal žalobce na možnost posečkání a popř. prominutí úroku z prodlení ve smyslu ust. § 156 a § 259b d. ř. K poslední námitce žalovaný uvedl, že dodatečný platební výměr celního úřadu byl v odvolacím řízení postupem dle ust. § 116 odst. 1 písm. a) d. ř. změněn, nikoli však zrušen, jak uvádí žalobce.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 odst. 1 s.ř.s.).

Žalobní bod 1) je nedůvodný. Žalovaný v řízení postupoval dle ust. § 116 odst. 1 písm. a) d. ř. a dodatečný platební výměr správního orgánu I. stupně změnil. V dané věci krajský soud v řízení o žalobě sp. zn. 22 Af 99/2010 zrušil pouze rozhodnutí odvolacího správního orgánu (nikoli rozhodnutí správního orgánu I. stupně). Odvolací správní orgán poté v souladu s právními předpisy dodatečný platební výměr změnil. Krajský soud dospěl k závěru, že nešlo o zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, nýbrž o jeho změnu i přesto, že žalovaný změnil celý výrok napadeného dodatečného platebního výměru a tento odůvodnil. Zůstal totiž stále zachován předmět řízení, tj. vyměření konkrétního cla z konkrétních dovozů. Na této totožnosti předmětu řízení nemůže jiné skutkové či právní posouzení věci odvolacím orgánem ničeho změnit.

Nedůvodným je i žalobní bod 3). Soud neshledal při vydávání platebního výměru na úrok z prodlení rozpor se základními zásadami správy daní. Povinnost uhradit úrok z prodlení vznikla počínaje dnem následujícím po dni splatnosti. Platební výměr na úrok z prodlení byl správním orgánem I. stupně vydán po splnění zákonných podmínek pro jeho vydání v návaznosti na pravomocné a vykonatelné rozhodnutí o doměření cla. Úrok z prodlení je příslušenstvím cla a sleduje jeho osud. Správní orgán nemá volnost úvahy v tom, zda úrok z prodlení předepíše či nikoliv. Úrok z prodlení vzniká automaticky ze zákona. Správce daně ho tudíž nevyměřuje s konstitutivními účinky. Proto k tomuto žalobnímu bodu soud uzavírá, že správní orgán I. stupně nepochybil, pokud (ze zákona vzniklý) úrok z prodlení vůči žalobci deklaroval.

Důvodným však soud shledal žalobní bod 2), když správní orgán nesprávně posoudil dobu trvání odkladného účinku žaloby v řízení sp. zn. 22 Af 99/2010 a tedy dobu prodlení, za níž vypočetl úrok z prodlení.

Zde není mezi účastníky sporná otázka, zda byly odloženy účinky napadeného rozhodnutí, ale po jakou dobu tomu tak bylo, tj. kdy započala a kdy skončila doba, po kterou byly účinky napadeného rozhodnutí odloženy. Institut odkladného účinku upravuje ust. § 73 s.ř.s., který mimo jiné stanovuje, že soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným

zájmem. Současně toto ustanovení stanovuje, že se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Soud zastává názor, že přiznání odkladného účinku žalobě působí zpětně. S.ř.s. výslovně nestanoví, ke kterému okamžiku dochází k pozastavení účinků napadeného rozhodnutí. Ust. § 73 s. ř. s. upravuje odkladný účinek vznikající na návrh žalobce. Vedle toho zvláštní zákony upravují žaloby, které mají odkladný účinek ze zákona. Např. žaloba proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany má (až na taxativně stanovené výjimky) odkladný účinek. V tomto případě platí, že osoba je stále v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany i během lhůty pro podání žaloby a během celého soudního řízení. To tedy znamená, že podání žaloby samo o sobě způsobilo odložení účinků napadeného rozhodnutí. I v situaci, kdy odkladný účinek nenastává ze zákona, ale je přiznán až rozhodnutím vydaným k návrhu žalobce, musí být efekt odkladného účinku totožný. Při odložení účinků žaloby dochází k dočasnému pozastavení účinků napadeného rozhodnutí, takže je žalobce v postavení, jako by napadené rozhodnutí vůbec nebylo vydáno. Soud totiž odložením účinků žaloby prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Zmrazuje tedy stav věcí v době bezprostředně před napadeným správním rozhodnutím, protože kdyby mělo být provedeno a následně zrušeno, vrátit stav věcí do podoby před tímto zrušeným rozhodnutím by bylo nemožné nebo neúměrně obtížné. Nelze také odhlédnout od toho, že přiznání odkladného účinku žalobě ve správním soudnictví je v některých případech jediným prostředkem, jak lze dosáhnout toho, aby výsledný úspěch této žaloby nebyl v konečném důsledku jen formální, nýbrž i faktický. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že nelze souhlasit s tvrzením žalovaného, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku správní žalobě má účinky ex nunc, nýbrž je třeba uzavřít, že tyto účinky nastávají ex tunc. Účelem institutu odložení vykonatelnosti správního rozhodnutí je, jak vyplývá i ze shora citovaného ustanovení § 73 odst. 2 s.ř.s., minimalizace škodlivých následků, tj. zásahů do subjektivních práv osob v důsledku vydaného správního rozhodnutí. Tento účel může být naplněn toliko v případě, že rozhodnutí o odložení vykonatelnosti správního rozhodnutí je nadáno právě schopností působit s účinky ex tunc. Odklad vykonatelnosti napadeného individuálního správního aktu lze tak spíše označit za jeho sistaci. Akt tak z formálního hlediska sice zůstává pravomocným, avšak uložené právní povinnosti nelze vynucovat, odejmutá oprávnění zůstávají prozatím zachována. Takto konečně vykládá předmětný institut také Ústavní soud (viz nálezný ze dne 30.9.2008 sp. zn. II. ÚS 1260/07, nalus.usoud.cz).

Další otázkou je doba ukončení trvání těchto odkladných účinků. Žalovaný uvedl, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku správní žalobě má účinky do okamžiku právní moci meritorního a konečného rozhodnutí krajského soudu. S tímto závěrem se ztotožňuje také krajský soud. Jak již bylo výše uvedeno, přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy. Kasační stížnost až na výjimky odkladný účinek nemá. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. V daném řízení u Nejvyššího správního soudu nebyl kasační stížnosti odkladný účinek přiznán. Krajský soud proto zdůrazňuje, že kasační stížnost je mimořádným opravným

prostředkem (podobně jako dovolání v občanském soudním řízení) a její podání nemá vliv na právní moc a vykonatelnost rozhodnutí krajského soudu. Pravomocné rozhodnutí krajského soudu je tedy z tohoto pohledu rozhodnutím konečným, kterým účinky rozhodnutí o odkladu účinků žaloby končí, stejně jako u předběžného opatření (viz § 38 odst. 4 věta druhá ve spojení s § 54 odst. 7 s.ř.s.).

S ohledem na důvodnost první části žalobního bodu 2) soud napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce byl v řízení procesně úspěšný a vzniklo mu tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek		3.000 Kč
b) náklady právního zastoupení advokátem		
α) odměna advokátkou za zastupování v řízení ve výši 3.100 Kč / úkon při těchto úkonech právní služby:		
1) příprava a převzetí věci	§ 7, § 9 odst. 4	
2) sepis žaloby	písm. d)	
3) účast u jednání	§ 12 odst. 4	9.300 Kč
	vyhl. č. 177/1996	
	Sb.	
β) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. α)	§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996	900 Kč
	Sb.	
γ) DPH 21% z částek uvedených pod písm. α) – β)	§ 57 odst. 2 s.ř.s.	2.142 Kč
Celkem		15.342 Kč

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s.ř.s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o.s.ř.“) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 29. listopadu 2017

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu